

Венелина. Даскалъ Ботю, който наблюдавалъ къмъ кждѣ отива младиятъ умъ подѣ впечатлѣнията, които му правили първитѣ откъслеци изъ двама-трима руски поети, се загрижилъ да тури „непоклатима“ основа въ развитието на сина си, както той разбиралъ. — Съ потъ на челото — спомнялъ си за тие години самъ поета — се мъчеше горкиятъ ми баща, да ме убѣждава, че по-високъ умъ отъ Карамзина нѣма, и че славянската идея трѣбва да завладѣе синца: въ нея било нашето спасение. За него цѣлата наука се свършваше съ Карамзина. — Тогава, на оние години, младиятъ Христо не могълъ да противопостави никакви аргументи прѣтивъ теориитѣ на Ботю Петковъ. Но той всѣкога отговарялъ съ една прѣдвидливостъ, която озадачавала бащата: тоя забравялъ, че освѣнъ съ Карамзина, неговиятъ синъ се запозналъ отчасти и съ друга литература, която оставаше много назадъ руския историкъ. Синътъ вече знаеше, че има бѣдни и богати, чорбаджии и сиромаси, хайдути и турци —, а това му стигаше, за да туря поне по единъ въпросъ надъ бащинитѣ си бѣсѣди, ако не повече. Дѣтето не могло да разбере, какъ ще се рѣши славянската идея при наличността на тие факти. Свивалъ младиятъ Христо рамѣнѣ прѣдъ това положение, и запѣвалъ нѣкаква хайдушка пѣсенъ. Това било всичкиятъ му отговоръ. Въ класъ и въ къщи неговата фантазия започнала да работи. Нищо не минавало безполезно за тая буйна глава. Приказкитѣ на майка и близки той прѣвърщалъ на пѣсни, калоферскитѣ факти — въ мисълъ. Христо Ботѣовъ не се задоволявалъ само да рецитира народнитѣ пѣсни, толкова изобилни въ Алжнъ Калоферъ; той ги възпроизвеждалъ, а чуеното и видено изъ живота на Калоферската република възпѣвалъ, драскалъ по учебницитѣ или черната дъска въ форма, каквато усвоилъ отъ народната поезия. Ако прѣзъ ученическитѣ години въ Калоферъ мизерниятъ образъ на българския чорбаджия се сложилъ въ